

Utlåtande 2010:68 RI+II (Dnr 314-784/2010)

Förskottering av medel för byggande av spårtunnel under E18

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik om förskottering av medfinansiering om högst 70 miljoner kronor för byggande av spårtunnel under E18 godkänns.
2. Stadens förskottering av projektet finansieras genom att ta i anspråk av staden centralt avsatta medel från tidigare bokslut för infrastrukturåtgärder.
3. Trafik- och renhållningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett genomförandeavtal om Tvärbana Norr Kistagrenen mellan Stockholms stad och AB Storstockholms Lokaltrafik.

Föredragande borgarråden Sten Nordin och Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

SL har tillfrågat staden om förskottering av medfinansiering för att bygga en spårtunnel för Tvärbana Norr Kistagrenen under nya E18 vid Ärvinge.

SL arbetar med en förstudie för Tvärbana Norr Kistagrenen. Huvudalternativet i förstudien är att dra spåren öster om Kymplingelänken. Trafikverket kommer att bygga om Kymplingelänken till motorvägsstandard inom projektet E18 Hjulsta-Kista. Enligt Trafikverkets planer ska E18 Hjulsta-Kista öppnas för trafik 2015. Vid Ärvinge planeras en spårtunnel för Tvärbana Norr Kistagrenen under nya E18.

Sker ingen samordning mellan utbyggandet av E18 och spårvägstunneln är det sannolikt att motorvägen måste grävas upp i efterhand för att ge möjlighet för spårvägen att passera E18. För att undvika detta har SL och Trafikverket kommit överens om att i samband med utbyggnaden av E18 ska även spårtunneln byggas under 2011-2012. SL ansvarar för utgifterna för denna spårtunnel.

Fördelarna med att Trafikverket samordnar utbyggnaden av E18 med byggandet av spårtunneln är bland annat att inga extra trafikstörningar på E18 uppkommer samt att utgifterna för spårtunneln beräknas bli lägre. Utgifterna för att bygga spårtunneln i samband med nya E18 uppskattas till 60-70 miljoner kronor, vilket ska jämföras med 100-110 miljoner kronor om tunneln byggs efter att E18 öppnats för trafik.

I länsstyrelsen i Stockholms läns förslag till länstransportplan för Stockholms län är Tvärbana Norr Kistagrenen planerad till 2018. Tvärbana Norr Kistagrenen ingår i det avtal om medfinansiering av väg- och spårsatsningar i Stockholmsregionen som godkändes i kommunfullmäktige den 14 december 2009. SL har tillfrågat staden om förskottering för att möjliggöra en tidigare byggstart.

Trafik- och renhållningsnämnden har förhandlat fram ett avtal med SL som bland annat innebär att staden förskotterar medel för byggande av spårtunneln. Detta avtal måste godkännas av kommunfullmäktige för att vara giltigt. Avtalets innebörd är att staden förskotterar medel till SL för projektering och byggnation av spårtunneln. Genomförs inte Tvärbana Norr Kistagrenen kommer SL och Stockholms stad att dela på utgifterna för nedlagt arbete. I avtalet framgår att staden i ett sådant scenario står för 25 procent och SL för 75 procent av utgifterna för nedlagt arbete.

Utöver detta måste ett särskilt genomförandavtal om Tvärbanan Norr Kistagrenen tas fram mellan staden och SL.

Trafik- och renhållningsnämnden godkände den 23 mars 2010 avtalet med SL om förskottering om högst 70 miljoner kronor för att bygga den nya spårtunneln för Tvärbana Norr Kistagrenen under nya E18 vid Ärvinge. Den 23 mars 2010 godkände även Stockholms läns landstingsfullmäktige detta avtal.

Beredning

Ärendet har initierats av trafik- och renhållningsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det finns stora fördelar med att tidigarelägga bygget. Utgifterna för att bygga spårtunneln beräknas bli lägre och trafikstörningarna minimeras.

Våra synpunkter

Att bygga om Kymplingelänken till motorvägsstandard inom projektet E18 Hjulsta-Kista och förlänga Tvärbanan till Kista är två mycket viktiga projekt för Stockholms stad och för regionen.

Vi anser att det finns stora fördelar med att genomföra spårtunneln under E18 samordnat med byggandet av E18. Staden och SL:s förskotteringsavtal, som innebär att staden lånar ut medel till SL för projektering och byggnation av tunneln, är ett bra sätt att hitta en lösning på investeringskostnaden för tunnelpassagen. Det medför framförallt att inga extra trafikstörningar på E18 uppkommer samt att utgifterna för tunneln beräknas bli lägre.

Bilaga

Avtal angående förskottering av investering av spårtunnel under E18

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik om förskottering av medfinansiering om högst 70 miljoner kronor för byggande av spårtunnel under E18 godkänns.
2. Stadens förskottering av projektet finansieras genom att ta i anspråk av staden centralt avsatta medel från tidigare bokslut för infrastrukturåtgärder.
3. Trafik- och renhållningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett genomförandeavtal om Tvärbana Norr Kistagrenen mellan Stockholms stad och AB Storstockholms Lokaltrafik.

Stockholm den 9 juni 2010

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Ylva Tengblad

ÄRENDET

SL har tillfrågat staden om förskottering av medfinansiering för att bygga en spårtunnel för Tvärbana Norr Kistagrenen under nya E18 vid Ärvinge.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 2010 att godkänna förskotteringsavtalet samt tillsända kommunfullmäktige avtalet för godkännande.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

SL har tillfrågat staden om möjlighet att förskottera medel för att bygga en spårtunnel under nya E18 vid Ärvinge. Bansträckan för denna del är väl utredd och förankrad hos kommunerna. Vägverket kommer att bygga om Kymplingelänken till motorvägsstandard inom projektet E18 Hjulsta-Kista. Kymplingelänken kommer därefter att ingå i E18. Vid Ärvinge planeras spårvägen passera under ny E18 i tunnel.

Enligt Vägverkets planer ska E18 Hjulsta-Kista öppnas för trafik år 2015. Om ingen samordning sker mellan Vägverket och SL måste den nybyggda motorvägen grävas upp i efterhand vid Ärvinge för att ge möjlighet för spårvägen att passera E18.

Investeringskostnaden för tunnelpassagen planeras att finansieras genom förskottering av medel från staden. Staden och SL har förhandlat fram ett förskotteringsavtal som innebär att staden lånar ut medel till SL för projektering och byggnation av tunneln.

Trafikkontoret bedömer att det finns stora fördelar med att genomföra spårtunneln under E18 samordnat med byggandet av E18 och föreslår att nämnden godkänner förskotteringsavtalet och sänder det till kommunfullmäktige för godkännande.

Bakgrund

SL har tillfrågat staden om möjlighet att förskottera medel för att bygga en spårtunnel under nya E18 vid Ärvinge. Kostnaden för spårtunneln bedöms till ca 70 miljoner kronor.

Tvärbana norr Kistagrenen

Planering pågår för tvärbanans utbyggnad till Kista. Över Järvafältet, mellan Stora Ursvik och Kista, är huvudalternativet i förstudien att dra spåren öster om Kymplingelänken. Vägverket kommer att bygga om Kymplingelänken till motorvägsstandard inom projektet E18 Hjulsta-Kista. Kymplingelänken kommer därefter att ingå i E18. Vid Ärvinge planeras spårvägen passera under ny E18 i tunnel. Bansträckan för denna del är väl utredd och förankrad hos kommunerna och bör betraktas som den mest lämpade

sträckningen givet såväl spårgeometri som minimering av intrångseffekter i omgivningen.

Statliga bidragsmedel för utbyggnaden av Kistagrenen finns från och med 2018 enligt förslaget till länstransportplan. Kistagrenen ingår i det avtal om medfinansiering av väg-, spår-, m.fl. satsningar i Stockholmsregionen som godkändes i kommunstyrelsen i Stockholm 2009-12-02. I den avsiktsförklaring som ligger till grund för avtalet förklarar sig Stockholms stad beredd att bidra till tvärbanan Solna/Kista med 1,25 mdkr. Avsiktsförklaringen godkändes av kommunstyrelsen 2009-06-17.

Samordning med utbyggnad av E18

Enligt Vägverkets planer ska E18 Hjulsta-Kista öppnas för trafik år 2015. Om ingen samordning sker mellan Vägverket och SL måste den nybyggda motorvägen grävas upp i efterhand vid Ärvinge för att ge möjlighet för spårvägen att passera E18.

Det är därför en betydande fördel om Vägverket vid utbyggnaden av E18 även bygger spårtunneln. De positiva effekterna av detta är:

- Lägre anläggningskostnad. Kostnaden för att bygga tunneln i samband med ny E18 uppskattas till 60-70 miljoner kronor. Kostnaden för att bygga tunneln efter motorvägen har öppnats för trafik uppskattas till 100-110 miljoner kronor.
- Undvikande av trafikstörningar. Om spårtunneln byggs i samband med ny E18 uppkommer inga extra trafikstörningar för trafiken på Kymplingelänken. Om spårtunneln byggs efter det att motorvägen har öppnats blir det trafikstörningar på nya E18 under 1,5-2 år efter det att motorvägen har öppnats.

I förslaget till länstransportplan för Stockholms län finns inte medel avsatt till Kistagrenen avsatt förrän 2018. Tack vare stadens medfinansiering beräknas dock byggstart av Kistagrenen ske 2014. Ett särskilt genomförandeavtal om Kistagrenen skall tas fram mellan staden och SL. Det nu föreliggande avtalet avser endast förskottering av medel för byggande av spårtunneln.

Investeringskostnaden för tunnelpassagen planeras att finansieras genom förskottering av medel från staden. Staden och SL har förhandlat fram ett förskotteringsavtal som innebär att staden lånar ut medel till SL för projektering och byggnation av tunneln. Avtalets giltighet förutsätter beslut i kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige.

SL återbetalar sedan staden vid byggstart av Kistagrenen. Om Kistagrenen inte genomförs kommer SL och Stockholms stad att dela på kostnaden för nedlagt arbete. I förskotteringsavtalet framgår att Stockholms stad i ett sådant scenario står för 25 % av kostnaderna och att SL således återbetalar 75 % av kostnaderna för nedlagt arbete.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret bedömer att det finns stora fördelar med att genomföra spårtunneln under E18 samordnat med byggandet av E18. Som framgår ovan finns stora ekonomiska och framkomlighetsmässiga vinster att göra på ett samordnat genomförande.

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden beslutar att godkänna avtalet och att tillsända ärendet till kommunfullmäktige för godkännande.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Under ett antal år har staden i samband med bokslut gjort avsättningar om sammanlagt cirka 9,4 miljarder kronor för medfinansiering av ett flertal infrastruktursatsningar, bland annat för Tvärbana Norr Kistagrenen.

Tvärbana Norr Kistagrenen ingår i Stockholmsöverenskommelsen och stadsledningskontoret anser att förverkligandet av denna är av stor strategisk betydelse för Stockholms framtid. En fungerande infrastruktur är en förutsättning för att regionen ska utvecklas positivt i enlighet med de planer som föreligger för de kommande åren. I det rådande läget tar regionen ett större finansiellt ansvar för att möjliggöra infrastrukturutbyggnaden än vad som är brukligt. I grunden är det ett statligt ansvar att investera i den nationella infrastrukturen. I överenskommelsen beslutades att regionen på egen hand står för 50 procent - 50 miljarder - av finansieringen, och därmed går ifrån den grundläggande ansvarsfördelningen att staten ansvarar för infrastrukturinvesteringar. Detta medför att investeringar kommer till stånd både när det gäller spår och vägar vilket är nödvändigt för regionen.

Stadsledningskontoret konstaterar att den risk som finns är utgifter om maximalt 17,5 miljoner kronor för staden, i det fall som Tvärbana Norr Kistagrenen inte genomförs. Stadsledningskontoret anser att det finns det stora fördelar med att tidigarelägga bygget. Om byggandet av spårtunneln samordnas med E18 Hjulsta-Kista beräknas utgifterna bli cirka 30-40 miljoner kronor lägre och trafikstörningarna blir mindre än om det görs i efterhand. Dessutom är det av strategisk betydelse i och med att staden har förbundit sig att arbeta för att uppfylla Stockholmsöverenskommelsen. Genom överenskommelsen tar Stockholms stad, regionen och staten ett gemensamt ansvar för finansiering och genomförande. Stockholmsöverenskommelsen möjliggör en ytterligare utbyggd kollektivtrafik i Stockholms län samt möjliggör ett realiserande i närtid av ett antal viktiga regionala vägprojekt. Bygget av spårtunneln under E18 är första steget mot att genomföra Tvärbana Norr Kistagrenen som staden enligt Stockholmsöverenskommelsen ska medfinansiera tillsammans med Stockholms läns landsting och staten.

Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna avtal med SL om förskottering om högst 70 miljoner kronor för byggande av spårtunnel under E18. Förskottering av projektet finansieras genom att ta i anspråk av staden centralt avsatta medel från tidigare bokslut för infrastrukturåtgärder. Trafik- och renhållningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett genomförandebrev om Tvärbana Norr Kistagrenen mellan Stockholms stad och SL.

